

ПОЗОРИШТЕ.

УРЕЂУЈЕ А. ХАЦИЋ.

Измани свагда о дану сваке представе на по табака. — Стоји за Нови Сад 40, а на страну 60 п. месечно. — Претплата се шаље Корнелу Јовановићу, који се из љубави према позоришту примио да разашље овај лист.

РОМЕО И ЈУЛИЈА.

Трагедија у 5 чинова, написао Виљем Шекспир, с енглеског превео др. Лаза Костић, за српску позорницу удесио А. Хаџић.

(Наставак.)

И гроб и мати земља је по цвет,
Сахраниште му матерична клет;
Из материце разна дечица
На груд'ма мајке век свој пресиса.
Врлина многа у многима спи,
У сваком друге наћ' ћеш крепости.
Голема снага, знаменита је,
У биљке и у камен-притаје:
Ма најништавиј' земљин што је створ
И опет земљи бива добротвор;
Ал' и најбоље, кад се силује,
Благодат прва не знаи где му је:
Врлина силом бива пороком,
А порок се улеша покором.
У овог цветка малог, слабакчог,
И отров је и лековити сок,
Миришеш га, разгаљује ти нос,
У срцу л' ти је, протрује те скроз.
Крвника тако кидишу се два
И човеком: милост и воља зла;
А у кој' биљци отров отме мах,
Прецветала је за на веки та.

ПОЈАВА ТРЕЋА.

Лаврентије, Ромео.

Ромео.

Добро ј'тро, оче!

Лаврентије.

Благословен си.

Поздрављем раним ко то гове ми?
То није, синко, душин преспокој,
Што тако рано сан већ тера твој.
У старим људма будна брига бди;
А где је брига, сан не борави,

Ал' младача једрина где ти спи,
Ту златни санче свест опорави.
Тај долазак твој казује ми ран,
Да тебе буди немир злосретан,
Ил' ако није, вера је и Бог,
Ноћ није пошла санком Ром'а мог.

Ромео.

Да, слађа ме је забавила ње!

Лаврентије.

Да није Ружа, Бож' опрости грех!

Ромео.

Шта? Ружа оче! Е, да богме, да;
Ни имена јој не знам више ја!

Лаврентије.

Ха, сад си мој! Па где си био, где?

Ромео.

Не питај више казаћу ти све.
Код свог крвника незван бејаш гост,
И обрани ме кивна жестокост,
Ал' и ја њу: за обе ране лек
Вештина ти и наук ти је свет:
Не светим се, јер што заисках сад,
И мој би крвник на то прист'о рад.

Лаврентије.

Што збориш, синко, нек је разговет,
Јер другче сам си себи загонет.

Ромео.

И разговетно знам ти причати:
У срцу ми је Капулета кћи,
А ја у њеном, све је готово,
Тек венчање што није попово,
Рећ' ћу ти после где се састасмо,
И кад и како чудо наста сво;
Ал' сад, молим те, буди погодан,
Још данас венчај срок нам богодан!

Лаврентије.

Светог ми Фрање, да си жив и здрав!
Зар душа Ружа већ у заборав?
У млада света зар не почива
У срцу љубав, већ у очима?
Зар оде Ружа, дево Марија!
Бадава дакле сва плакарија?
Бадава просу тол'ких суза со
У зачин јелу, па ни оглед'о!
Твој уздисај тек зрак што узима,
Твој стари јад ми још у ушима;
Где баш ев' овде блистала се кап,
Од старих суза још се види ван.
Што тебе беше, што ти јада би,
За Ружом беше и твој јад и ти!
Па тако за час? Чуј, што рекох ја:
Не кори жене, сам си жена, да!

Ромео.

Због љубави си те ме корео.

Лаврентије.

Шта, љубав, брајче? Ти си горео!

Ромео.

Казива ми сахранит' је.

Лаврентије.

Ал' не:

Сахрани ту, да друга ускрене.

Ромео.

Молим те ћути: што је љубим сад,
Милошћу милост, сладом враћа слад:
То Ружа није!

Лаврентије.

Боме, знала је

На сумце љубав дуго не траје.
Ал' ходи само, несмире мој млад,
Помоћ' ћу ти у једну руку рад;
Јер ако буде благословен брак,
Ваш породички смириће се враг!

Ромео.

Пожури се; на угљевљу сам као.

Лаврентије.

Лагано, мудро: преј'три па си пао! (Оду.)

П О Ј А В А Ч Е Т В Р Т А.

Капулетов врт.

Јулија (улазећи.)

Девет је било, кад је посладох;
И за по са'та, рече, доћи ће.
Не мож' га наћи можда? Како не!
Ох, мило: да је мис'о гласник мој,
Сто пута бржи зрака сунчева,
Кад гони сенке с унка сумрачних:
С тог носе Ладу голубови зар
Лавокрили, с тог Ђељо крилатић.
На пресрту је сунце сада већ
Свог дневног пута; дуга часа три
Од деветог, — и још не долази!
Да осећа, да има младу крв,
Долетила б' ко брза лоптица,
Добацила б' је драгу моја реч,
А мени његова;
Ал' ти су стари тако мртав свет,
К'о олово незграпан, гром и блед.

ПОЈАВА ПЕТА.

Јулија, Дојкиња и Сима.

Јулија.

А где је! — Казуј, доје медена:
Јеси л' га нашла? Тај нек одлази!

Дојкиња.

Симо, чекај на врати! (Сима одлази.)

Јулија.

Сад казуј слатка, — Боже, што ти је?
Је л' тужна вест, бар каж' је весело;
Је л' добра, не раздешуј свирке јој
Слаткогласне тим лицем киселим.

(Наставиће се.)

МОРМОНСКО ПОЗОРИШТЕ.

(ПО БЕЛЕШКАМА ЈЕДНОГА СРБИНА ИЗ АМЕРИКЕ.)

(Свршетак.)

Кратке представе гледају се у том позоришту најрадије; као што се и у храму њиховом само кратке проповеди држе. Представа се почиње око 8 а свршује се око 10 и по сахата у вече. Мормонац вечера пре него што ће поћи у позориште; па

се после представе одмах предаје миру, не марећи, да му забава поремети сутрашњи посао.

Права лепота овога позоришта за узор налази се за сценом, и састоји се поглавито у томе, што је свака одаја удобна и пространа, дивно освет-

лена, и што је све тако чисто и на свом месту, да те чисто једи та чистота. Толико угодности и уредаба за приватну потребу глумаца и глумица, као што их има у „вароши на сланоме језеру“, нема ни у ком европском позоришту. Гардеробарнице, пресвлачионице су удобне, простране собе; сликари, што сликају декорације, имају своју засебну радионицу; за хаљинаре и декоратере имају грдни магацини. Свака женска, ма да игра најнезнатнију улогу, има своју засебну пресвлачионицу. Јунг зна добро, да права реформа позоришта мора почети иза сцене, да глумца ваља подићи, узвисити, пре него што се позорница стане чистити. На ту цел гради он не само пресвлачионице и приватне ложе, него он шиље и своје кћери на позорницу, да би охрабрио и одушевио друге за позоришну уметност.

Писац ових редака познавао је једну од тих кћери председникових и дознао је од ње много о плановима у погледу реформе позоришне, што их њезин отац мисли да изведе. Она не представља радо, и кад то чини, покорав се ли вољи свога оца, који мисли, да није право тражити што од деце сиромашних људи, што човек својој рођеној деци крадује. У Њу-Јорку, Сен-Лују итд. не ће нико тврдити, да је позорница школа за врлине, и да паметни родитељи треба својим кћерима да допуштају да буду глумице. Јунг зна уважити чињенице, али по што хоће с позорнице да подигне морал, то он ту предрасуду, која се са рђавих предања одомаћила, побија тиме, што шиље своје кћери на позорницу, а то су једине особе у „вароши на сланоме језеру“, које су кадре предузети то дело пречишћавања.

Јунг и његов агенат Клаузи ревностно и брижљиво раде на васпитању и образовању младих вештакиња. Мис Александра, која је врло лепа и

мила појава и има генијалне способности за свој уметнички позив, — јунакиња је у једној причи, која сведочи о хумору јунговом. Неки славан глумац из Сан Франциска заљубио се смртно у мис Александру. Он оде председнику и замоли га, да му дозволи да јој се приближи. „Е, мој пријатељу“, рече Јунг „видио сам вас како сте лепо представљали Хамлета — и Јулија Цезара особито — али до Александра не би требало да се узвисите“.

Писац ових редака видео је председника први пут у позоришту, а с њиме и једну од његових жена и неколико његове деце, којих има 48. Оног вечера приказиван је „Карло XII.“ Кад је Адам Брок опомињао своју кћер, да се чува од војничких удварача, цела се публика слатко смејала, а то су исто чинили и официри сједињених држава, који су тамо били у гарнизону. У том позоришном комаду једнако су задиркивани официри и извашане су њихове љубавне размирице, па су ипак та места што пецају с одобравањем примљена. Одношаји официра и војника према женскињу мормонском, то је тугаљива ствар код тих „светаца“, јер су их многе жене изневериле и ускочиле. Јунг је с писцем ових редака говорио са жестином и презрењем о тим догађајима, али је прећутао имена тих непоштењака. „Они нам задају много бриге“, рече он, „јер се мешају у наше породичне ствари, што ми не можемо да трпимо, а кад учине какав преступ и увреде нас до срца, а ми их пустимо, да побегну“. — „Али ја, с моје стране, дода брзо, нисам имао никад неприлике у том погледу у својој породици“.

Кад је „Карло XII.“ пецао официре због таквих љубавних „афера“, беше право уживање видети председника како се љубља на својој столици и слатко смеје, а овамо му жена мери публику кроз стакло.

Д И С Т И Н И

СРСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

(Ред позоришних представа.) У недељу 21. марта први пут: „Воденичарева кћерка.“ Позоришна игра у 4 чина, од Е. Сиглигетије, посрбио Ј. М. Шимић. — У уторак 23. марта: „Муж на селу.“ Шаллива игра у 3 чина, написао Бајар и Жил де Вељ, с француског. — У среду 24. марта први пут: „Седи с миром.“ Шаллива игра у 1. чину, од Ф. Вела, с немачког превео Бранко Рајић. — Пре

тога: „Љубавно писмо.“ Шаллива игра у 1. чину, од К. Трифковића. — У четвртак 25. марта први пут: „Стари жалар.“ Карактерна црта у 5 делова, од Карла Жујина и Рајнхарда, с немачког превео Д. Јоксић. — У недељу 28. марта први пут: „Црни доктор.“ Драма у 6 чинова, написао Анисе Буржоа и Диманоар.

Издаје управа српског народног позоришта.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

2. ПРЕДСТАВА.

У ПРЕТПЛАТИ 2.

У НОВОМЕ САДУ У НЕДЕЉУ 21. МАРТА 1876.

ПРВИ ПУТ:

ВОДЕНИЧАРЕВА ЋЕРКА.

Позоришна игра у 4 чина, од Е. Сиглигетиле, посрбио Ј. М. Шимић.

О С О Б Е:

Газда Манојло, богат воденичар	Зорић.
Мара, његова кћи	Ј. Хаџићева.
Поп Сима, свештеник у оближњем селу	Лукић.
Петковић, учитељ у истом селу	Јуришић.
Јованка, његова жена	Ј. Поповићева.
Влајко, њихов син и воденичарски момак код Манојла	Сајевић.
Петар	Добриновић.
Ђорђе	Бунић.
Сога	Љ. Зорићева.
Јулка	В. Хаџићева.
Богојевић, срески судица	Марковић.
Златаровић, његов нећак	Поповић.
Скелесија	Вожовић.
Јанко, пандур код Богојевића	* * *

Сельаци, слуге, свирачи.

У уторак 23. марта: „МУЖ НА СЕЛУ.“ Шалива игра у 3 чина, написао Бајар и Жил де Вељ, француског.

Поштовани претплатници умољавају се, да би извојели исплатити први део своје претплате у књи­жарској трговини браће Поповића.

Улазнице се продају у писарници позоришној (стану матичином) од 9—12 пре подне и од 3—5 сахата после подне, а после на каси.

Поједини бројеви овога листа продају се обдан по 5 н. а. вр. у српској народној задружној штампарији, у позоришној писарници и у вече на каси.

ПОЧЕТАК У 7 И ПО А СВРШЕТАК 10 И ПО САХАТА.